

دلایل ظهور پدیده‌ها در یک جامعه، دلایل مختلفی می‌تواند باشد. این دلایل، در گذشته و امروز با هم تفاوت داشته و دارند. نقش وسایل ارتباط جمعی در روزگار ما در پدیده شدن برخی رفتارها مهم است. تلویزیون، مطبوعات، ماهواره، اینترنت و وسایل ارتباط جمعی دیگر در ایجاد پدیده‌ها، یعنی برجسته کردن یک چیز و تبدیل آن چیز به پدیده نقش دارند. در گذشته این وسایل یا وجود نداشت یا به گستردگی امروز نبود. به همین ترتیب افکار عمومی هم در قدیم وجود نداشت یا اگر وجود داشت، نقشش به گستردگی و تاثیرگذاری نقش افکار عمومی در جوامع امروز نبوده است. دنیای امروز تغییرات را بیشتر و بهتر و راحت‌تر می‌پذیرد در صورتی که در گذشته این طور نبود و تمایل به حفظ نظم مانع پذیرش نوآوری به صورت سریع می‌شد. مد و پدیده شدن در گذشته و جوامع سنتی، به شکل امروز نبوده و اصلاً پذیرش مد به راحتی صورت نمی‌پذیرفته است. تمایل برای حفظ وضع موجود بیشتر بوده تا میل به پذیرش تغییر. بنابراین باید گفت مد هم در صورت فعلی خودش و در تعریفی که الان دارد، وضع جدیدی است و مشابهش به این شکل در قدیم نبوده است. در رابطه با ظهور پدیده‌ها دو مساله را می‌توان مطرح کرد؛ یکی از اینها، افزایش تولیدات است. وقتی تولیدات زیاد می‌شود خود به خود احتیاج به مصرف هم افزایش پیدا می‌کند. افزایش این نیاز به مصرف، تولیدکنندگان کالاها و صنایع مختلف را تحریک می‌کند تا برای فروش محصولات‌شان، بازار ایجاد کنند تا کالاهايشان بیشتر مصرف شود و همواره مصارف جدیدی را توسعه می‌دهند. گسترش این مصارف جدید نیازمند تغییر محیط و آماده کردن آن برای پذیرش این مصارف است. بنابراین می‌توانیم بگوییم همواره رابطهای بین تولیدات جدید و ایجاد مصارف جدید وجود دارد. با این دیدگاه، مد می‌تواند تا حدی «مصنوعی» و ساختگی باشد و به صورت هدفمند به جامعه تحمیل شود و همواره بر اساس نیاز تولیدکنندگان تغییر کند. تغییر مدل‌های اتومبیل، وسایل زندگی، کامپیوترها و همه چیز دقیقاً مبتنی بر تغییرات صورت‌گرفته در تولیدات کارخانه‌هاست. این تغییرات در راستای رشد تولیدات و نیاز به مصرف آنها صورت می‌گیرد.

مساله دوم، تغییر در فرهنگ مردم است؛ فرهنگی که امروز در جامعه می‌بینیم مانند فرهنگی که مردم در جوامع قدیم داشتند، نیست. فرهنگ نوین از یک چیزی زود سیر می‌شود و نسبت به آن دلزدگی پیدا می‌کند و همواره در تلاش است تا چیز جدیدی را جایگزین یک رفتار کند. این فرهنگ هر روز منتظر یک پدیده جدید است. منتظر یک مد است تا با آمدن آن، سریع آن را خریداری کند. تولیدکنندگان هم بنا بر این فرهنگ نو، همواره در نوع، شکل و اندازه تولیدات‌شان تغییر ایجاد می‌کنند و این نوآوری‌ها را به مردم عرضه می‌کنند. بنابراین می‌شود این طور گفت که سبک‌های زندگی برآمده از فرهنگ نوین، و همین‌طور تولیدات

متنوع و روزافزون صاحبان صنایع به نحوی با هم همخوانی و هماهنگی دارد. مد به همین ترتیب و بر اثر تبلیغاتی که در فیلم‌ها یا جاهای دیگری ارائه می‌شود، به مردم معرفی شده و توسعه پیدا می‌کند.

منشاء پدیده‌ها هم خود جوامع هستند و هم جوامع دیگر. گاهی یک مد از کشور و فرهنگی بیگانه به یک جامعه وارد می‌شود و البته همیشه این طور نیست. جوامع پیشرفته‌تر، فرهنگ‌شان را به جوامع کمتر پیشرفته صادر می‌کنند و این تجلی‌های فرهنگ بیگانه با گذر زمان در یک جامعه پدیدار می‌شود. مثلاً یک مد از یک کشور که فرهنگ غالب و مسلط دارد، زمانی به کشور ضعیف‌تر می‌رسد که دیگر در جامعه اولیه طرفداری ندارد و از مد افتاده است. خیلی اوقات منشاء مد، خود یک جامعه است. مثلاً اگر الگوهای پوشش زنان را در جامعه ایرانی در نظر بگیریم، متوجه می‌شوید که هر چند در نوع لباس پوشیدن زنان ما، الگوبرداری‌هایی از فرهنگ‌های دیگر انجام شده اما تاثیر فرهنگ بومی را هم در نحوه لباس پوشیدن زنان ایران به وضوح می‌شود دید.

گاهی هم پدیده‌ها به علت تغییر نوع نیاز مردم یک جامعه به وجود می‌آیند و از این لحاظ زاده همان جامعه هستند. نمونه این پدیده، افزایش خانه‌های مجردی است. مثلاً زمانی که نوع نگاه به ازدواج تغییر پیدا می‌کند، افراد دیگر برای ازدواج ضرورتی مثل گذشته قائل نیستند و اعتقاد دارند که می‌شود به صورت مجردی هم به زندگی ادامه داد، این پدیده ظاهر می‌شود. الگوهای زندگی در این زمان تغییر کرده‌اند مثلاً اگر در گذشته افراد در سنین ۱۵ تا ۲۰سالگی ازدواج می‌کردند، دیگر این اتفاق نمی‌افتد. سن ازدواج بالا رفته و مشکلات زندگی، افراد را به سمت زندگی‌های مجردی سوق می‌دهد. دلیل بروز این پدیده را باید در متن خود جامعه جست‌وجو کرد هرچند ممکن است این پدیده، ۵۰ سال پیش در کشوری که مسیر توسعه را پیش از کشورها پیموده است، ظهور کرده باشد. بنابراین ضرورت‌ها، نیازها، امکانات، توسعه وسایل ارتباط جمعی و تغییرات کلی جامعه، همگی در ایجاد پدیده‌ها تاثیرگذارند.

نمی‌توان بین تمایلی که به حفظ نظم در جوامع پیشین وجود داشت، و تمایل به تغییر و پویایی جوامع مدرن، ارزشگذاری و بهتر و بدتر تعیین کرد. تغییرات امروزی‌ن هر کدام براساس ضرورت‌هایی به وجود می‌آیند و هر کدام برای خودشان معنایی دارند. افراد تحت تاثیر فشارهای مختلفی هستند که موجب می‌شود خواه ناخواه به سمت این پدیده‌ها حرکت کنند و آنها را بپذیرند. مثلاً در قرن ۱۹، این شعار معروف شده بود که «تا می‌توانید تولید کنید». در اواخر قرن بیستم که تولیدات بسیار زیاد شده بود و نیاز بود این کالاها به مصرف برسند تا فضا برای تولیدات جدید باز شود، این شعار تغییر کرد و تبدیل شد به شعار «تا می‌توانید مصرف کنید». این تغییرات از جهاتی مفیدند چون در مواردی موجب نوآوری می‌شوند و سطح زندگی‌ها را بهبود می‌بخشند. در صورتی که این تغییرات در جهت ضرورت‌ها و امکانات جوامع و در جهت توسعه تولیدات باشد، واضح است که می‌تواند مفید باشد.

▪**استاد جامعه‌شناسی دانشگاه تهران**

قدم اول برای مهاجرت و ادامه تحصیل در خارج از کشور گرفتن مدرک زبان است

آیلتس دوستت داریم

مهاجرت تب این روزهای خیلی‌ها به خصوص جوان‌ترها شده. قصد ادامه تحصیل دارند و موفقیت و پیشرفت. برای رسیدن به هدف‌شان باید انواع و اقسام مرحله‌ها را با انواع و اقسام هزینه‌ها طی کنند. یکی از مراحل اولیه، گرفتن مدرک معتبر آیلتس است؛ مدرکی که بالا بودن نمره‌اش خیلی از سدها را به راحتی از پیش رو برمی‌دارد و پایین بودنش سنگی به سنگ‌های جلوی پا اضافه می‌کند. در این گزارش راجع به ریز و درشت آیلتس می‌گوییم اما به عنوان مقدمه‌ای برای بحث گسترده‌تر مهاجرت. بعضی از تها تب نیستند. علامت تب و لرزند. مثل همین آیلتس گرفتن. بین همه باب شده که دنبال مدرک زبان‌شان روند و آن را با نمره بالا بگیرند. افراد معدودی برای دل خودشان زبان‌شان را تکمیل می‌کنند. بعضی‌ها به امید پیدا کردن کار بهتر و اکثریت هم به خاطر مهاجرت.

دارم ایلای می‌کنم

دره‌در دنبال کارهای پذیرش‌شان هستند. نمی‌شود جایی بروی که چند تا جوان باشند و حرف از رفتن و ادامه تحصیل نباشد. آرزوها هم بزرگند و دنباله‌دار. علاوه بر تمام مراحل هفت‌خوان رسمی گرفتن پذیرش، یک مرحله هست که از بقیه مراحل سخت‌تر و کلیدی‌تر است؛ گرفتن مدرک آیلتس. بعد از تعطیلی‌ها و پستی و بلندی‌هایی که به تافل خورده، آیلتس روی کار آمده. دانشگاه‌های خوب، نمره خوب می‌خواهند.

آزمونی با همه زوایا

سیستم بین‌المللی آزمون زبان انگلیسی International English Language Testing System. اگر حرف اول هر کلمه را بردارید و کنار بقیه بگذارید می‌شود آیلتس. یک آزمون کاملاً جامع که تمام مهارت‌های لازم برای زندگی، کار یا تحصیل در کشورهای انگلیسی‌زبان را محک می‌زند. آزمون آیلتس از چهار مهارت خواندن، نوشتن، گوش دادن و مکالمه امتحان می‌گیرد.

افراد متقاضی برای رفتن معمولاً دو دسته‌اند؛ یا صرفاً برای تحصیل می‌روند یا برای زندگی و کار. آزمون آیلتس هم دو دسته است. آکادمیک و جنرال. همان طور که از اسم‌شان پیداست یکی مخصوص دسته اول است و دیگری مخصوص دسته دوم. بخش شنیدن و صحبت کردن در هر دو این آزمون‌ها یکسان برگزار می‌شود. اما دو بخش خواندن و نوشتن با هم متفاوت هستند.

ایران آیلتس

در ایران از طریق سایت سازمان سنجش و سایت ایران آیلتس می‌توان ثبت‌نام کرد. این سایت اطلاعات مربوط به برگزاری این آزمون، هزینه، نحوه ثبت‌نام و جزئیات را در اختیار افراد متقاضی قرار می‌دهد. افراد باید در این سایت ثبت‌نام کنند و سپس با توجه به زمان‌های خالی موجود در لیست روزهای برگزاری آزمون، روز مناسب را انتخاب کنند. زمان‌های ثبت‌نام زمان‌های مهمی هستند و معمولاً شلوغ. متقاضیان باید خودشان را آماده کنند و گوش به زنگ باز شدن سیستم باشند تا بتوانند زمان مناسب را انتخاب کنند.

نمره بالاتر، دانشگاه بهتر

نمرات آیلتس از صفر شروع شده و به ۹ ختم می‌شوند. صفر که مشخص است. مال آنهایی است که کاملاً از زبان انگلیسی خارج هستند. ۹ هم

▪**مهم می‌گویی؟** →

استاد را اشتباه نگیرید

برای ادامه تحصیل در خارج از کشورهای انگلیسی‌زبان، یا تحصیل در دانشکده‌های انگلیسی‌زبان در کشورهایی که زبان‌شان چیز دیگری است، هیچ راهی جز گرفتن مدرک در زبان انگلیسی وجود ندارد. یادببینی بر اساس نیازت کدام مدرک به دردت می‌خورد و بروی دنبال همان. آیلتس الان از همه معروف‌تر است و در اکثر دانشگاه‌ها مورد قبول است. چیزی که هست این است که نمره‌ای که باید در آزمون تافل برای هر دانشگاهی بیاوری متفاوت است. گرفتن نمره حداقلی همین‌ان آسان هم نیست. بعضی‌ها چندین سال امتحان می‌دهند و نمی‌توانند قبول شوند. انگار همه راه‌ها به آیلتس و آزمون‌های مشابهش ختم می‌شود. این آزمون‌ها در اصل، برای آنهایی است که می‌خواهند در رشته زبان انگلیسی ادامه تحصیل بدهند و چیزی نیست که لازم باشد هر کسی که به طور عادی زبان آموز است، حتماً یکی از این مدرک‌ها را داشته باشد. من در یکی از موسسات زبان شهر تهران زبان آموز بودم؛ موسسه‌ای که محوریتش با مکالمه زبان انگلیسی است. هر چه به ترم‌های بالاتر می‌رسیدم، تاکید کتاب‌ها بر یادگیری لغت به سبک آیلتس بیشتر می‌شد و محوریت آموزش‌ها به جای مکالمه بر این آزمون قرار می‌گرفت. من واقعاً نمی‌فهمم چرا. برای من که قصد خروج از ایران و ادامه تحصیل در دانشگاه‌های انگلیسی‌زبان را ندارم، آیلتس چه فایده‌ای دارد؟

کمتر کسی می‌تواند تمام آنها را بخواند. اما خواندن کتاب‌های پایهای مثل ۵۰۴ به نوعی استراتژ این پروسه محسوب می‌شود. اینکه افراد به سراغ سسی‌دی‌های آموزشی بروند یا کتاب تهیه کنند به چند نکته بستگی دارد. سقف هزینه در نظر گرفته شده: بعضی از کتاب‌ها به همراه سی‌دی‌های آموزشی‌شان مجموعاً در یک دی‌وی‌دی جمع‌آوری می‌شوند و بالطبع هزینه کمتری باید پرداخت شود. نکته دیگر مربوط به سلیقه شخصی فرد می‌شود. بعضی‌ها یا کتاب راحت‌ترند و ترجیح می‌دهند هزینه کنند اما کتاب را داشته باشند. قابل حمل بودن: دیدن صحنه افرادی که در مترو یا اتوبوس آموزش‌شان مجموعاً در یک دی‌وی‌دی جمع‌آوری می‌شوند و این فقط هزینه کمتری باید پرداخت شود. نکته دیگر مربوط به سلیقه شخصی فرد می‌شود. بعضی‌ها یا کتاب راحت‌ترند و ترجیح می‌دهند هزینه کنند اما کتاب را داشته باشند. قابل حمل بودن: دیدن صحنه افرادی که در مترو یا اتوبوس آموزش‌شان مجموعاً در یک دی‌وی‌دی جمع‌آوری می‌شوند و این فقط هزینه کمتری باید پرداخت شود. باید به دو شهر مشهد یا اصفهان بروند. تقریباً ماهی یک آزمون برگزار می‌شود. آیلتس و نمره آن، مورد پذیرش اکثر دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی جهان است و در بریتانیا، آفریقای جنوبی و استرالیا تنها آزمون معتبر و قابل قبول برای تحصیل و اقامت است.

زمان‌بندی مناسب

این همه هزینه و این همه استرس... مثل خیلی از خصیصه‌های دیگر دنیای پست‌مدرن امروز نمی‌شود آن را قطعا بد دانست یا حتماً خوب. گرفتن مدرک آیلتس آغازی است برای راهی که انتهایش خیلی پیدا نیست؛ مهاجرت. بعضی‌ها می‌گویند صدای ساز و دهل از دور خوش است، بعضی‌ها می‌گویند از نزدیک هم خوش است! گرفتن آیلتس و انجام کارهای مهاجرت هدفی است که مدتی می‌تواند زندگی را به یک عرصه رقابت‌آمیز تبدیل کند؛ رقابتی که حالا حالاها ادامه خواهد داشت. مهاجرت پر از نکاتی است که طی چند شماره به آنها خواهیم پرداخت.

• زبان، بیکار نشنیدید و زبان‌تان را تقویت کنید. خیلی مهم است که بدانید کجا کلاس می‌روید. موسساتی که الان دوره‌های آیلتس را برگزار می‌کنند خیلی زیادند. بعضی‌ها مثلاً ادعا هم می‌کنند که در ۱۰ یا ۲۰ جلسه شما را برای آزمون آماده می‌کنند. اما بدانید که خیلی‌هایشان دنبال کسب سودند. مثلاً من یک استاد را می‌شناسم که از همین ادعاها دارد و الان هم کلی معروف شده. ولی اکثر کسانی که پیشش رفته‌اند از کارش راضی نبوده‌اند و پول‌شان را هم هدر داده‌اند. این را هم بدانید که قرار نیست استاد برای شما معجزه کند. تا وقتی شما لغت بلد نباشید و برای مصاحبه شفاهی به اندازه کافی آمادگی نداشته باشید، یا اینکه نوشتن را خوب یاد نگرفته باشید نمی‌توانید موفق شوید.

تجربه من این است که به سختی می‌شود یک استنادی را پیدا کرد که نوی هر چهار تا مهارت لازم برای دادن امتحان آیلتس، خیلی وارد باشد. معمولاً اساتیدی نوی یک رشته بامهارت هستند و فکر می‌کنند مهارت‌های دیگر را هم می‌توانند درس بدهند و بعد می‌روند سراغ‌شان. باید بگردید نوی هر کدام از این چهار تا، یک استاد خوب پیدا کنید تا بعداً به چه کتم چه کتم نیتفیدای یکسری سایت‌ها و وبلاگ‌هایی هستند که استادهای معروف را معرفی می‌کنند و مهارت‌شان را توضیح می‌دهند. اما مراقب باشید سایتی که می‌خواهید از آن اطلاعات بگیرید، تبلیغاتی نباشد چون بلا به سرتان می‌آورد. جایی را پیدا کنید که بنا به تجربه، فقط اساتید خوب معرفی کند.

حدی زیاد می‌شود که کیفیت تدریس ناخودگاه پایین می‌آید. از طرف دیگر هر چقدر سطح افراد از نظر مهارت زبانی به هم نزدیک باشد، باز هم به اندازه کلاس‌های خصوصی اوضاع به نفع داوطلب تمام نمی‌شود چون بالاخره مقداری از وقت صرف توضیح نکته‌ای به کسانی می‌شود که ممکن است دیرتر از بقیه مطلب را بگیرند. بنا بر این افرادی که به خصوص از نظر زمانی تحت فشار هستند، کلاس‌های خصوصی را ترجیح می‌دهند مثلاً دانشگاه‌های سوئد اعلام کردند دیگر هزینه تحصیل را نمی‌پردازند و ناگهان سیل افرادی که باید برای استفاده از امکان تحصیل رایگان سریعاً اقدام می‌کردند، سر به فلک کشید. یکی از معلم‌های خصوصی تا سه ماه آینده رسماً وقت خالی نداشت.

کلاس‌های اختصاصی

هزینه‌ها از استادی به استاد دیگر فرق می‌کند. قاعدتاً افرادی که سابقه تدریس طولانی‌تر و حتی سابقه زندگی در خارج از کشور را داشته‌اند، در اولویت متقاضیان قرار دارند و شهریه کلاس‌هایشان هم بیشتر است. در این میان برای دو ساعت حدود ۵۰ هزار تومان شهریه در نظر گرفته شده است. البته هر جلسه برای یکی از مهارت‌ها در نظر گرفته شده است یعنی برای آموزش نکات کلیدی هر چهار مهارت برای چهار جلسه حدود ۲۰۰ هزار تومان هزینه در نظر گرفته می‌شود. این البته در خوشبینانه‌ترین حالت است؛ حالتی که پایه زبانی فرد به حدی خوب باشد که به چهار جلسه قناعت کند.

نمره بالا، کلید ورود

بعضی‌ها به یک بار شرکت در آزمون بسنده

گرفت تا از تافل. مخصوصاً که شنیدم این روزها امتحان آیلتس تستی شده و بنابراین راحت‌تر از پیش.

برای مهاجرت و تحصیل دانشگاهی، داشتن مدرک آیلتس یا تافل یا هر چیز دیگری به معنای موفقیت کامل نیست. من زبانم خوب بود اما به هر حال مجبور بودم آیلتس هم بگیرم تا بتوانم از دانشگاه پذیرش بگیرم. با همین وضعیت هم بعد از مهاجرت مشکل داشتم یعنی احساس می‌کردم گاهی کم می‌آورم و آن طوری که باید، نمی‌توانم خوب حرف بزنم یا خوب مقصود دیگران را بفهمم. بنابراین بعد از دادن امتحان

تجربه من این است که به سختی می‌شود یک استنادی را پیدا کرد که نوی هر چهار تا مهارت لازم برای دادن امتحان آیلتس، خیلی وارد باشد. معمولاً اساتیدی نوی یک رشته بامهارت هستند و فکر می‌کنند مهارت‌های دیگر را هم می‌توانند درس بدهند و بعد می‌روند سراغ‌شان. باید بگردید نوی هر کدام از این چهار تا، یک استاد خوب پیدا کنید تا بعداً به چه کتم چه کتم نیتفیدای یکسری سایت‌ها و وبلاگ‌هایی هستند که استادهای معروف را معرفی می‌کنند و مهارت‌شان را توضیح می‌دهند. اما مراقب باشید سایتی که می‌خواهید از آن اطلاعات بگیرید، تبلیغاتی نباشد چون بلا به سرتان می‌آورد. جایی را پیدا کنید که بنا به تجربه، فقط اساتید خوب معرفی کند.